

Περί εκδόσεων, συγγραφέων παραπτόνων και πραγματικότητας (του Γιώργου Δουατζή)

3380 3



Spread the love



του Γιώργου Δουατζή (*)

Διαβάζω ή ακούω συχνά παράπονα -κυρίως από νέους ποιητές και πεζογράφους- για την μη προβολή και σωστή διακίνηση του έργου τους από τους εκδότες ή γιατί κλήθηκαν να πληρώσουν για την έκδοση του βιβλίου τους. Οι περισσότεροι μιλούν για τα βιβλία-«παιδιά» τους, τα οποία πρέπει να φροντίζουν, αιτιολογώντας έτσι τη διαμαρτυρία τους.

Ο χρόνος και ο αριθμός των έργων μου με δίδαξαν να αρκούμαι στην έκδοση και δημοσιοποίηση της ύπαρξης των βιβλίων μου, δίχως διαμαρτυρίες ή πικρίες έναντι των εκδοτών. Απλώς, εκδίδω τα βιβλία μου και αφού γνωστοποιήσω την ύπαρξή τους ως οφείλω, όποιος θέλει ας τα διαβάσει, ας τα κρίνει.

Παραθέτω ορισμένες σκέψεις, μακριά από τη βεβαιότητα για την ορθότητά τους, μιας και την απόλυτη αλήθεια θεωρούν ότι κατέχουν μόνον οι α-νόητοι:

-Ο ποιος γράφει ένα ποίημα ή ένα πεζογράφημα, δεν χρίζεται αυτομάτως ποιητής ή πεζογράφος. Αυτές οι ιδιότητες αποκτώνται σε συνάρτηση με την ποιότητα του έργου, η οποία αναγνωρίζεται μόνον από ανθρώπους που εκτιμούμε και όχι από βιβλιοπαραρρησιαστές κάθε λογής, των οποίων οι «κριτικές» δημοσιεύονται πανεύκολα δίχως προηγούμενο έλεγχο κριτηρίων φερεγγυότητας. «Κριτικές» οι οποίες παρασύρουν τους νέους σε αυταρέσκεια κενή περιεχομένου, κοινώς τους «παίρνουν στον λαιμό τους».

-Οι εκδότες δεν είναι φιλανθρωπικά ιδρύματα, αλλά επιχειρήσεις που διακινούν μεν πνευματικό έργο, το οποίο όμως δεν παύει να είναι εμπόρευμα. Είναι αυτονόητο πως επενδύουν σε έργα των οποίων μπορούν να αποσβέσουν το κόστος παραγωγής και να αποφέρουν κάποιο κέρδος, στοιχεία καθοριστικά για την επιβίωσή τους ως επιχειρήσεων. Διακινδυνεύουν συνεχώς να ζημιωθούν αν κάνουν λάθος επιλογές. Εύλογο είναι να ζητούν, ειδικά από τους νέους ποιητές και πεζογράφους, μέρος ή το σύνολο των εξόδων της παραγωγής ενός βιβλίου. Εξαιρώ φυσικά τους ουκ ολίγους αγύρτες που αισχροκερδούν και ζητούν χρήματα πολλαπλάσια του κόστους, εξασφαλίζοντας κέρδη πριν καν κυκλοφορήσει ένα βιβλίο.

-Η αγορά βρίθει αυτοεκδόσεων. Αν όμως ένας ποιητής ή πεζογράφος δεν απευθυνθεί σε εκδοτικό οίκο, δεν μπορεί να διακινήσει το βιβλίο του -αφού δεν μπορεί να εκδώσει παραστατικά ως έμπορος- ούτε να διασφαλίσει βασικές διεργασίες μιας έκδοσης, όπως επιμέλεια, σωστή σελιδοποίηση, ποιοτικές προδιαγραφές εμφάνισης, έκδοσης κ.ά.

-Το φαινόμενο της «ροζ» πεζογραφίας, της παρα-λογοτεχνίας και της παρα-ποίησης καλά κρατεί και μάλιστα από ορισμένους μεγάλους εκδότες, για τους οποίους η κερδοσκοπία είναι αυτοσκοπός. Όμως η μεγάλη ζημιά προκαλείται στους απαίδευτους, οι οποίοι ερχόμενοι για πρώτη φορά σε επαφή με βιβλία, εκλαμβάνουν ως ποίηση ή πεζογραφία τα χαμηλής στάθμης παραλογοτεχνήματα και γυρίζουν έτσι την πλάτη στα πραγματικής αξίας λογοτεχνικά έργα. Αυτοί δεν πρόκειται ποτέ να μνηθούν στα μεγάλης αξίας έργα.

-Μια μεγάλη αυταπάτη για όσους καμαρώνουν και διακινούν τα «σπουδαία» έργα τους στο διαδίκτυο, είναι η ύπαρξη πολλών like. Δεν σκέπτονται οι δυστυχείς ότι η δήθεν αποδοχή των «φίλων» αφορά στη ανάρτηση και όχι στα έργα τους, τα οποία παρά τη δημοσιοποίησή τους δεν πωλούν ούτε ένα αντίτυπο.

-Τα βιβλία έχουν τη δική τους μοίρα (habent sua fata libelli), έλεγε ο Terentianus Maurus. Αλλά η μοίρα τους, άπτεται της ποιότητας των έργων, της Παιδείας, της πολιτισμικής στάθμης και της ανύπαρκτης στη χώρα μας πολιτικής για το βιβλίο.

-Μια ακόμα πληγή, νομίζω, είναι η σχεδόν ανύπαρκτη ουσιαστική κριτική στον χώρο της λογοτεχνίας. Η μικρή μου πείρα λέει πως ελάχιστοι από τους φερόμενους κριτικούς λογοτεχνίας, δυστυχώς, έχουν τα εφόδια να κρίνουν επί της ουσίας ένα βιβλίο. Οι περισσότεροι γράφουν για βιβλία χαμηλής στάθμης απλώς για να δηλώνουν την ύπαρξη τους στον χώρο. Αρκετοί,, αγνοούν σημαντικούς ποιητές και συγγραφείς, έχοντας μάλιστα το θράσος να «αντικειμενικοποιούν» την υποκειμενική κρίση τους, γράφοντας ανερευθρίαστα για «τα καλύτερα βιβλία της χρονιάς» ή της δεκαετίας. Οι ίδιοι, ξεχνούν το σημαντικότερο, ότι υπάρχουν ελέω συγγραφέων, διότι δίχως το έργο τους, δεν θα υπήρχαν ως κριτικοί. Και άλλοι, ανεπαρκέστατοι συνήθως, πασχίζουν να γράψουν κακές «κριτικές» για εγνωσμένου κύρους συγγραφείς, μήπως και πάρουν ίχνη από την αίγλη των καταξιωμένων. Για να μην παρεξηγηθώ, οφείλω να σημειώσω ότι δεν έχω ίχνος απωθημένου ή πικρίας -απεναντίας- για όσους ασχολήθηκαν κριτικά με το έργο μου γράφοντας κριτικές ή δοκίμια.

-Τέλος, όσα αρνητικά και αν επισημανθούν, θα υπάρχουν πάντοτε οι άξιοι δημιουργοί που πληρούν τα βασικά κριτήρια ύπαρξης ενός βιβλίου, ήτοι να μας χαρίζουν αισθητική απόλαυση και να οξύνουν την κριτική μας σκέψη. Αυτοί οι άξιοι, υπηρετούν τον ανθρωπισμό και δίνουν όπλα στον πολίτη να αντικρούσει κάθε μορφή χειραγώγησης. Με το έργο τους συντείνουν στη διαμόρφωση αξιών αισθητικής, αξιών ζωής. Ας τους σεβαστούμε.

(*) Γιώργος Δουατζής, συγγραφέας, δημοσιογράφος